Sähköposti: kirjaamo@sata.fi

Asia
Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Aluehallituksen päätös § 113 (21.4.2026), jolla aluehallitus päätti valita vaihtoehdon D täydennettynä lausumalla, että Keski-Satakunnan suun terveydenhuollon palvelut keskitetään pitkällä aikavälillä Harjavallan sote-keskukseen, ja jonka seurauksena Kokemäen kaupungissa toimiva suun terveydenhuollon yksikkö lakkautetaan.

Oikaisuvaatimuksen tekijä
Kokemäen kaupunginhallitus

1. VAATIMUKSET

Kokemäen kaupunki vaatii, että Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus

(i) kumoaa päätöksen § 113 siltä osin kuin se johtaa Kokemäen suun terveydenhuollon yksikön lakkauttamiseen,

(ii) palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi, siten että

a. päätöksen valmistelussa tehdään asianmukainen ennakkovaikutusten arviointi (EVA),
b. tarkastellaan palvelujen yhdenvertaista saatavuutta erityisesti Kokemäen näkökulmasta,
c. huomioidaan selvityksessä esitetty laskennallinen hoitohuonetarve Kokemäellä sekä
d. arvioidaan Kokemäen kaupungin esittämä vaihtoehto sijoittaa suun terveydenhuollon palvelut peruskorjattaviin tiloihin Henrikihovin sote-pisteessä.

2. PERUSTEET

1. Ennakkovaikutusten arvioinnin (EVA) puuttuminen

Kyseessä on laaja ja merkittävä palveluverkkoa koskeva päätös, jolla on suoria ja pitkäaikaisia vaikutuksia alueen asukkaiden perusoikeuksiin, erityisesti palvelujen saavutettavuuteen. Tästä huolimatta päätöksen valmisteluun ei ole sisältynyt ennakkovaikutusten arviointia (EVA) kaikista esitetyistä vaihtoehdoista. Eriävän mielipiteen jättänyt aluehallituksen jäsen Juha Korkeaoja on korostanut, että lain ja hyvinvointialueen omien linjausten mukaisesti EVA-

tarkastelun olisi tullut sisältää myös analyysi suun terveydentilasta eri ikäryhmissä ja sitä kautta palvelutarpeesta. Ilman tätä kokonaisarviota päätöksenteon tietopohja on puutteellinen, eikä päätöksen vaikutuksia voida pitää riittävästi selvitettyinä. Hallintolain 31 §:n mukainen viranomaisen selvittämisvelvollisuus ei täyty tilanteessa, jossa palveluverkon supistamista koskeva päätös tehdään ilman vaikutusten systemaattista arviointia. Hallintolain 31.1 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Hyvinvointialuetta koskeva lainsäädäntö ja siihen liittyvät lain esityöt lähtevät liikkeelle hyvinvointialueen asukkaiden tarpeen selvittämisestä ja siihen vastaamisesta. Hyvinvointialue ei ole tehnyt riittäviä selvityksiä asukkaiden palvelujen tarpeesta tai päätettyjen muutosten vaikutuksista asukkaisiin. Hyvinvointialueen menettelyn ei näin ollen voida katsoa täyttävän perustavanlaatuisia lain edellytyksiä.

2. Palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden heikentyminen Kokemäellä

Hyvinvointialueen voimassa olevan strategian mukaan palvelujen tulee olla yhdenvertaisesti, oikea-aikaisesti ja lähellä asukkaita saatavilla. Päätös Kokemäen suun terveydenhuollon yksikön lakkauttamisesta heikentää tätä tavoitetta merkittävästi. Suun terveydenhuollon selvityksessä on jo ennen nyt tehtyä päätöstä todettu, että kokemäkeläiset ovat suhteessa väestömäärään vähiten suun terveydenhuollon palveluja käyttävä ryhmä koko hyvinvointialueella. Tämä viittaa tosiasiallisesti siihen, että palvelujen saatavuus Kokemäellä henkilöstön rekrytoinnin vuoksi on ollut heikkoa jo ennestään verrattuna muihin kuntiin. Kun palvelupiste poistetaan kokonaan, vaarana on, että hoitoon hakeutuminen viivästyy entisestään ja erityisesti lasten, ikääntyneiden ja vähävaraisten asukkaiden tosiasiallinen mahdollisuus käyttää palveluja heikkenee. Tämän johdosta alueelliset terveyserot kasvavat merkittävästi. Päätös on siten ristiriidassa yhdenvertaisuusperiaatteen kanssa.

3. Laskennallinen hoitohuonetarve ja Kokemäen alikapasiteetti

Selvityksessä on esitetty laskennallisia asukaslukuun perustuvia tarkasteluja hoitohuoneiden riittävyydestä. Näiden perusteella Kokemäellä tulisi olla vähintään neljä hoitohuonetta, jotta alueen väestön palvelutarve voidaan turvata asianmukaisesti. Päätöksessä valitun vaihtoehdon D mukaisesti Kokemäen palvelut kuitenkin poistuvat kokonaan, eikä menetettyä kapasiteettia tosiasiallisesti korvata saavutettavuuden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Tämä johtaa Keski-Satakunnan alueella tilanteeseen, jossa hoitohuoneiden määrä on selvästi alimitoitettu suhteessa noin 15 000 asukkaan kokonaisväestöön, kuten myös eriävässä mielipiteessä on tuotu esille.

4. Kiinteistölähtöinen ajattelu on syrjäyttänyt asiakaslähtöisyyden

Hyvinvointialueen strategiset linjaukset korostavat asiakaslähtöisyyttä ja palvelujen

järjestämistä asukkaiden tarpeista käsin. Nyt tehty päätös nojaa kuitenkin perusteluiltaan vahvasti siihen, että hyvinvointialueella on jo olemassa tai vuokrasopimuksin hallinnassa olevia kiinteistöjä tietyillä paikkakunnilla (esim. Nakkila, Ulvila). Eriävän mielipiteen mukaan näyttää siltä, että olemassa olevien kiinteistöjen hallinta on muodostunut tosiasiallisesti määräväksi tekijäksi, vaikka sen ei tulisi ohjata palvelujen sijaintia silloin, kun se on ristiriidassa saavutettavuuden ja asiakaslähtöisyyden kanssa. Tämä on vastoin strategisia periaatteita ja hyvän hallinnon vaatimuksia.

5. Kokemäen kaupungin esittämän vaihtoehdon sivuuttaminen

Kokemäen kaupunki on tuonut esille konkreettisen ja realistisen mahdollisuuden peruskorjata Henrikinhovin sote-pisteeseen soveltuvat tilat suun terveydenhuollon käyttöön. Tämä vaihtoehto olisi mahdollistanut palvelujen säilymisen Kokemäellä, asiakaslähtöisen ja saavutettavan ratkaisun, sekä myös päätöksenteon, joka ei lukkiudu yksinomaan nykyisiin hyvinvointialueen hallinnassa oleviin kiinteistöihin. Tätä vaihtoehtoa ei ole käsitelty selvityksessä eikä huomioitu päätöksenteossa, mikä osoittaa valmistelun puutteellisuutta ja vaihtoehtojen riittämätöntä vertailua.

YHTEENVETO

Päätös Kokemäen suun terveydenhuollon yksikön lakkauttamisesta perustuu puutteelliseen valmisteluun, jättää huomiotta yhdenvertaisuuden ja asiakaslähtöisyyden periaatteet sekä sivuuttaa sekä selvityksissä esiin tuodut faktat että Kokemäen kaupungin esittämät vaihtoehdot. Näillä perusteilla päätös tulee kumota tai palauttaa uudelleen valmisteltavaksi.

Kokemäen kaupunginhallitus 11.5.2026